

सम्पादकीय

वाम गठबन्धनयात् वइगु
हाथ्या पहिचानया सवाल

न्हूं सर्विधान कथं प्रतिनिधिसभा व प्रदेशसभाया निर्वाचन नाप नापं मत परिणाम न वये धुंकूगु दु । प्रत्येक्षपाखेया जक मखु समानुपातिकया नं नतिजा वये धुंकूगु दु । उकिं संघ अर्थात केन्द्र्य संसद्य छु पार्टीया गुलि प्रतिनिधिसभाया सदस्यत दइगु ? छु पार्टी सरकार दयेकी ? नापं प्रदेश्य नं छु पार्टीपाखें सरकार दयेकेगु ज्या जुइधका: स्पष्ट जुइ धुंकूगु दु । प्रतिनिधिसभा व प्रदेशसभाया निर्वाचनपाखें दक्लते तःधंगु दलया रुपय एमाले अले निगूण तःधंगु दलया रुपय कांग्रेस, स्वांगूण तःधंगु दलया रुपय माओवादी केन्द्र नापं प्यांगू तःधंगु दलया रुपय राष्ट्रिय जनता पार्टी व न्यागूण तःधंगु दलया रुपय संघीय समाजवादी फोरम याना बिउगु दु । थुगु त्याखं स्वल धा: सा आ: देय्या राष्ट्रिय पार्टी थ्व हे न्यागू पार्टी जुया बिउगु दुसा न्हापा सरकार निर्माणय तकं तःधंगु चलखेल या:गु अले सर्विधान संशोधनया प्रस्तावया सवालय तकं लिच्च: लाकूगु राष्ट्रिय प्रजातान्त्रिक पार्टी व राष्ट्रिय प्रजातान्त्रिक पार्टी (प्रजातान्त्रिक) धा: सा राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दल तकं जुइ मफत । उलि जक मखु न्हापा पहिचानया सवालय जुइगु बहसय तकं तःधंगु लिच्च लाका वयाच्चंगु नेपाल मजदुर किसान पार्टी, राष्ट्रिय जनमोर्चानिसंगे माले पार्टी तकं राष्ट्रिय पार्टीया रुपय स्थापित जुइ मफत । उकिं थुगुसीया चुनावया लिच्चःयात मनूस्यसं अर्थपूर्ण रुपं कयाहःगु दु ।

चुनावया लिच्चः नाप नार्प आः सरकार गठनया विषय नं चर्चा
जुयाच्चंगु दु । केन्द्रीय सरकार वाम गठबन्धनपाखे निर्माण याइगु स्पष्ट
जूगु दु । उकिसनं केपी शर्मा ओली हे प्रधानमन्त्री जुइगु सवालत्य सुना
नं निगू मत तयाच्चंगु मदु । वाम गठबन्धनया नेतृत्व यानादीम्ह नार्प
एमालेया अध्यक्षया ल्याखं केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री जुइगु निश्चित
जूगु दुसा राष्ट्रपति सुझत दयेकेगु ? एमाले व माओवादी एकीकरण लिपा
पार्टीया अध्यक्ष सु जुशु धङ्गु विषय धा:सा निगू हे पार्टी दुने बहसया
विषय जुयाच्चंगु दु । अयनं केन्द्रया सरकार नाप नार्प न्ह्ययू मध्य खागू
प्रदेशया सरकार वाम गठबन्धनं हे दयेकीगु जूगु दु । अथे वाम गठबन्धनं
खागू प्रदेशय सरकार दयेकेगु भवलय सुझत मुख्य मन्त्री दयेकेगु धङ्गु
सवाल नं निगू हे पार्टी दुने बहसया विषय जुयाच्चंगु दु ।

सरकार निर्माण यायेगु तःधंगु विषय मखु। मूल विषय ज्याया सवाल खः। अले प्रदेशया सवालय उगु प्रदेशया जनताया भावना कथं न्ह्याः वनेगु नापं ज्या यायेगु मूल विषय खः। सर्विधानसभाय तकं दुंगो लगे याये मफुगु न्ह्यगू प्रदेशया नां अले उगु प्रदेशय् कामाजी भाषाया रुपय् छ्यलेगु भाय्या बारे निर्णय यायेगु हे आः प्रदेशसभाया सदस्यपिनिगु निर्ति तःधंगु हाथ्या जुइगु अवस्था दु। एमाले जातीय व समुदायगत पर्हिचानया आधारयु प्रदेशया नां तयेगु पक्ष्यू-न्हापार्निसं मदुगु अवस्थाय् भौगोलिक पर्हिचानया आधारय् नां तयेत स्विड। अले जाती, भाषा व समुदायया पर्हिचानया आधारय् नां तयेमा: धया वयाच्चंगु माओवादी केन्द्र नं एमालेलिसे गठबन्धन यायां आः एकताय वनीगु अवस्थाय् तक श्यंगु इलय् पर्हिचानया सवालय छ्या कथ मौन च्चनाच्चंगु दु। कांग्रेस प्रमुख प्रतिपक्ष जुइगु ल्याखं जनजाति, मधेसी नापं उत्पीडित समुदायया भावना कथं ज्या यायेमा: धका: स: तझु अवस्था वइ अले पर्हिचानवादी शक्तित दुगु प्रदेशय् अज्जःगु हे कथं भूमिका जुइसा २ नम्बर प्रदेशय् पर्हिचानया आधारय् नां तझु अवस्था वइ। थुगु ल्याखं स्वल धा: सा चुनावय् त्याये धुंका: आः द्रकले तःधंगु हाथ्या धइगु वाम गठबन्धनयात पर्हिचानया मुदायात गुगु कथं सम्बोधन यायेगु धइगु सवालय जुइ। उकिं वाम गठबन्धनया नेतातय्सं थुगु विषसं गम्भीर जुया न्ह्याः वनेमा:ग आवश्यता दु।

त्रिमिपिन्त इनाप

लहना वाःपतिइ लेख, रचना, रिपोर्ट व समाचार
छवयादीफइ । छिकपिंसं छवयादीगुयात थुगु वाःपतिइ थायू
बियाच्वना । पिदंगु च्वसुयात उचित पारिश्रमिक बीगु नं
सुचं बियाच्वना ।

लहना वापौ

भोछं, यें

सही नेतातय्सं देय् चले याय्‌मा:

डि आर खड्गी

न्हापांगु व निकवःगु विश्व युद्ध सुरु
युरोप महादेशया भूमिं जूगुलिं अन यकव
जनधनया क्षति जुल । निकवःगु विश्व युद्धया
इलय् अमेरिकां छलकपट याना जापानया
नागासाकी व हिरोसिमाय् शक्तिशाली एटम
बम कुर्का अनया नं यकव जनधनया नाश
यात । अमेरिका जापानयात उगु इलयुनिसें
थःगु प्रभाव तत । युद्ध नं दित निकवःगु विश्व
युद्ध थौं तक अमेरिका विश्वया शक्तिशाली
(नम्बर वान) देय जुयाच्चंगु दु । अमेरिका
नाप धेघेबल्ला याना सोभियत संघ नं विश्वया
नम्बर वान जूहूत वनाच्चंगु ख: । आखिरय्
सन १९९० सं सोभियत संघ कुचा कुचा
जुईव सोभियत संघ नम्बर वान जुझुगु म्हागस
नं चकनाचुरु जुल । आ: यदि स्वाक्षःगु विश्व
युद्धया संभावना जुल धा:सा युरोपया भूमिं
मखु एसियाया भूमिं सुरु जुझुगु संभावना
दु । चाइना, अमेरिका व युरोपया थव उद्देश्य
ख: । विश्व युद्ध ध्वस्त जूगु युरोपयात
हाकनं अमेरिकां न्हुगु कथं युरोप निर्माणया
निति मास्तर प्लानया अवधारणा हल ।
युरोपया नेतात नं भिंपि नाप नार्प देशभक्त

ल्यूने लाकेगु कासा मिहताच्चंगु खेने दु ।
अमेरिकां थः गु गुप्टचारतपाखें भूमिका
मिहताच्चंगु दुसा युरोपियनथयसं धा: सा थीथी
आइएनजिओया नाम अप्रत्यक्ष रूपं कासा
मिहताच्चंगु दु । अमेरिका, इराक, लिम्बिया
व अफागानिस्तानयात घस्त याना राजनीति
व आर्थिक रूपं न लवः कायणु स्वःगु खः ।
तर अमेरिकां गुलि बिचाः या: गु खः उलि
फाइदा काय मफुगु जक मधु अन आर्थिक
भार अपव्या देश्य मंदं तकं वल ।

न सम्भवैता याना ज्यामिथिंकेरु यानाच्चंगु
दु । भारतं बगलादेश नाप फरका बाँधया
नार्म धका: जलश्रोतया सन्धि याःगु इलय्
नं बगलादेशयात भगःलहाःगु कारणं याना
भारतया विरोध्य् जनता सतक्यु क्वहां वल ।
व इलय् सन्धि याःम्ह राष्ट्रपतियात भारतया
दलाल धका: हत्या तकं याना बिल । अमेरिकां
नं थः मित्र दयुकेत नापं सन्धी याःगु इलय्
दबाव बिया सन्धी याःगुलिं अमेरिकायात
अप्वः फाइदा अले सन्धी याःगु देय्यात महो
जक फाइदा जुयाच्चनी । वंगु महिनाय् नं
अमेरिकाया राष्ट्रपति डोलाल ट्रूम जापान,
दक्षिण कोरिया व इन्डोनेसिया भ्रमण याना
अमेरिकाया हतियार न्याना बिझमाल धका:
नेतात्यसं तसकं दबाव बिझु यात । थ्व स्वंगू
देय्या जनता राष्ट्रपतिया विरोध्य् सतक्यु
क्वहां वल । थ्व इलय् अमेरिकाया मित्र देय्य
या नेतात्युत होस वल । अमेरिकाया हतियार
न्यात धाःसा छेखे देय्या धन बरबाद जुइसा
मेखे जःलाखःला देय्यात छाय् तं चाय्केगु
धका: हतियार न्याइगु खं अथे फासाफुस
जुयावन ।

मसिर १० व २१ गते जूग्र प्रतिनिधिसभा
व प्रदेशसभाया आम चुनावयु जनतां वाम
गठबन्धनयात अत्याधिक बहुमत बिल।
जनतां बहुमत बिलुग स्थिरता, समृद्धिया निर्वितं
मत बिलुग खः। धार्थ्ये स्थिरता व समृद्धिया
निर्वितं अर्ध उपनिवेसपाखें मुक्त यायगु अति
आवश्यता खः। जब तक अर्ध उपनिवेशय्
देय् लानाच्चनी विदेशया भारय् च्चनेत बाध्य
जुयाच्चनी। निकवःगु जन आन्दोलनपाखे
पार्टीया खस ब्रम्हु नेतात्वयु लहातय् सत्ता
वन। देय् स्यना बनाच्चवन। अभ देयया

भारतया द्वपं वामपन्थित चीन भक्त जुया भारतनाप स्वाप्

स्यंकाच्चवं दु । थुगु कथंया हल्लायात गलत सावित याय् फयमा:
आः नेतात्यसं । श्व हे कारणं याना वाम गठबन्धन सरकारया
परराष्ट्र नीतियात सशक्त रूपं न्याका जःलाखःला देयनाप जक
मखु विश्व नाप सन्तुलित परराष्ट्र नीति ज्वना वन धाःसा बाम

देयूत छप्पे जुया युरोपया ध्यबा युरोपयु हे
चलेयान हया एकता कायम यानाच्वंगु खः ।
थुल जक मखु छ्या देयूता नागारिक मेगु देशाय्
यांउक वयूत वनेत छुट बिया जनताया दथुइ
नं समधफदारीया भावना अपव्यक्तच्वंगु नं
खः । छुं दैं नह्यः युरोपया छ्या शक्तिशाली
राष्ट्र बेलायत, युरोपियन युनियनपाखें व्यागलं
जुल । बेलायत युईपाखें छ्या व्यागलं जुल
धयागु हुड्ना भुड्ना जुयाच्वंगु दु । गुम्हेस्यां
अमेरिकाया कारणं याना जुल धाइपि दुसा
गुम्हेस्यां युरोप राजनीतिया स्तर क्वहांवना
जल धाइपि न दु । थ्य खेंयात त्वःता छवयु ।

अमेरिका नं थः जःलाखःला देय् नाप
जक मखु एसियाया शक्तिशाली देय् भारत,
फिलिपिन्स, इन्डोनेसिया, जापान, दक्षिण
कोरिया नाप नं अभ समझदारी अवयू
का जानाच्वंगु दु। युरोपया हुं हुं राष्ट्र नाप
एसियाया चीन नं शक्तिशाली जुया पिहां
वइ धका: ग्याःचिकु तायकाच्वंगु कारणं
अमेरिका राजनीतिक कासा म्हिताच्वंगु
खः। दबू कथं अमेरिका इराक, लिभिया,
अफगानिस्टानयात ध्वस्त याना थः कतामरि
शासकतयूत सत्ताय् बिराजमान यानातःगु
दु। इराक, लिभिया व अफगानिस्टान ध्वस्त
यायूत युरोपया देयतपाखें नं अमेरिकायात
माक्वः घ्यहालि या:गु कारण स्पष्ट जुयाच्वंगु
दु। अमेरिका व युरोप मिलेजुया आः एसिया,
अफ्रिका व ल्याटिन अमेरिकाया देशभक्त,
सक्षम, इमान्दार, नैतिकवान नेतात्यस्

सार्वभौमिक अखण्डता नं धरासय जुझु
अवस्थाय दु। जुजु महेन्द्रया इल्यू परराष्ट्र
नीति तसकं सफल जुयाच्चंगु खः। परराष्ट्र
नीति थुगु अर्थय् सफल धायूमः किं महेन्द्र
सयुक्त राष्ट्रसंघया सुरक्षा परिषद्य् निक्वः
तक अस्थायी दुजः जुइत तालागु जुल।
मेगु भाष धायूगु खः सा नेपा: विश्वया फुक्क
राष्ट्रनाप सम्मान व समानताया आधारय्
सम्बन्ध विकास जयाच्चंग खः।

देशयु गणतन्त्र वल । नेपाया इज्जत
 व प्रतिस्था धमाधम कवहां वनाच्यंगु कारण
 धइगु बामला: पिं नेतात्यर्सं याना खः । अथे
 धइगु भारतं नेपायात बामला: गु मिखाँ
 स्वयाच्यंगुलिनं खः । भारत नेपायात स्वतन्त्र

आः सरकाय वीरीपि नेतात सकारात्मक
सोच ज्ञना नाप नाप अति सचेत जुझ्माःगु
आवश्यकता दु। नेतायस् छ्वेषे थःगु गलत
मानसिकत्यात हिउपाः ह्यमाःगु दुसा मेखे
भारतया द्वृप्यात गलत खः धकाः प्रमाणित
यायमाः। भारतया द्वृप्य वापम्पन्थित चीन भक्त
जुया भारतनाप स्वापू स्यंकाच्चंगु दु। शुगु
कथंया हल्लायात गलत सावित याय फय्
मा: आः नेतातयस्। थ्व हे कारणं याना वाम
गठबन्धन सरकारया परराष्ट नीतियात सशक्त
रूपं न्ह्याका जःलाखःला देयूनपा जक मखु
विश्व नाप सन्तुलित परराष्ट नीति ज्ञना बन
धाःसा बाम गठबन्धन पार्टीया सरकार याउकं
न्ह्यः वनेफङ्ग।

ऐतिहासिक नेवा: वस्ती पन्ति

श्रीकृष्ण महर्जन

पन्तिया महसीका

यै न ३६ किलोमिटर दक्षिण पूर्व या-
लानाच्चंगु ऐतिहासिक नार्प सांस्कृतिक रुपं
तसकं महत्वपूर्णगु नेवा: वस्ती खः पन्ति
अर्थात् पनौतै। पलाती, अस्म नगर व पैल्वर्वाति
धकाः नं धायगु याना वयाच्चंगु पन्ति धइगु
लच्छविकालीन वस्तीया रुपय नालातःगु दु।
पन्तिइ नेवा: दुर्म नं शेष, तप्रकार, प्रजापर्ति,
कर्मचार्य, मानन्धर, देउला, खडगी, कसः जुनिसे
स्याउला जातीयापिं तकं च्चान्चंगु नेवा: वस्ती
खः। दैश दसं ज्या पुनिः कुहु पन्तिइ भैरव,
महाद्यः, भद्रकाली व ब्रह्माहायी द्यःया जात्रा
याइगु चलन दु। अथे हे पन्तिया सम्पदा धइगु
इन्द्रेश्वर महाद्यःया देगा: खः। शुगु देगा: पनौतिया
दक्षले नां जा:गु देगा: खः। पेगोडा शैली अर्थात्
नेपाली शैली दयकातःगु इन्द्रेश्वर महाद्यःया
देगा: धइगु तसकं भव्य जुडक दयकातःगु देगा:
खः। इन्द्रेश्वर देगा: दुगु हे लागाय हे दुगु उम्मत
भैरवया देगा:या नं थःगु हे कथया महत्व दु। अथे
हे ब्रह्माहायी, व कृष्ण द्यःया पेगोडा शैलीया देगा:
दुसा अथे हे रामचन्द्र, केदासनाथ बद्रीनाथ द्यःया
गुप्तज शैलीया देगा: दयकातःगु दु। अथे हे
पनौतै फिनिवैयू छब्ब: मेला लोगेजुइ त्रिवेणी
घाट नं दु। निगु खुसि ल्वानाच्चंगु यु घाटयात
तःसकं पवित्रगु तिर्थ स्थलया रुपय नालातःगु
दु। माघ १ गते जुझु थुगु मेलायात मकर मेला
धाइगु खः। संसारय मकर मेला जुझु भारतया
प्रयाग व पन्ती जक खः। उक्तं पन्तियात उत्तर
प्रयाग नं धायगु याना वयाच्चंगु दु। पद्मावती,
लिलावती व रुद्रमती नांगु स्वगू खुसिया दोभान
जगूलिं थुगु तिर्थयात त्रिवेणी धकाः नं धायगु
याना वयाच्चंगु दु।

इन्द्रेश्वर महाद्यःया देगः

पन्तिया दक्ले आकर्षण सम्पदा धड्गु हे
इन्द्रेश्वर महाद्यःया देगः खः । उगु द्यःयाथाय्

भारतया काशिं वः पिं जंगम समुदय पुजारी
जुयाच्छंगु दु। तसकं भव्य जुइक दयकातःगु
उगु देगः फेगोडा शैलीया स्वतजाःगु आर्कार्क
देगः खः। थुगु देगः १३ औंशाताब्दिया देगःया
रूपय् नालातःगु दु। इन्द्र व महाद्यःया नां नाप
स्वानाच्छंगु इन्द्रेश्वर महाद्यःया देगः पन्तिइ
पर्यटकतयुगु नितिं आकर्षणया केन्द्र जुयाच्छंगु
दु। थुगु देगः दुने नं व्यागलं कथंया निगः अंगः
दुसा अथे हे दक्षते दुने सिंयागु थां तायातःगु दु।
उकिं इन्द्रेश्वर महाद्यःया देगः धंगु पिने खनेदुगु
देगःया स्वरूप दुने नं मेगु स्वंगः देगः दुने जक
महाद्यःया मर्ति खः धकाः धाडः।

पंजिया बस्ती विकास

पन्तिइ वस्ती विकास जुइ न्ह्यः
पन्ति अर्थात पनौतिं करिव २ किलो मिट्टर
पश्चिम उत्तराखण्डे न्हापा न्हापा जेला देश्‌
दुगु ज्युआच्चन। जेला देश्‌ दुगु लागाय्‌ छु दैं
न्ह्यः तकं भमावशेषत लुयावःगु खः धकाः
स्थानीय मनूत्यसूं धायगु याना वाच्चवंगु दु।
जेला देश्‌ तः धंगु प्राकृतिक प्रकोप जुया हे
अनं मेगु थासय्‌ वस्ती विकास जुइगु इवलय्‌
पन्ति नं वस्ती विकास ज्यौ खः धाइ। जेला
त्वालय्‌ च्चर्पं छ्यथः मनूत रुवपय्‌ छ्यौ त्वा:
हे दयक्का च्चवंन। उकिं जेला देश्यापि मनूत
च्चवंगु त्वा:यात ख्वपय्‌ जेला त्वा: धायगु
यात। अथे हे छ्यथः मनूत यलया हरीसिद्धिह
च्चवंगु ज्युआच्चन। जेला देश्यापि च्चवंगु
वस्ती जुया हे जल धकाः धाःगु अले व हे
वस्ती हरीसिद्धि ज्युता वंगु खः धाइ। उगु हे कथं
त्वालय्‌ मनूत धा-मा शैया पानित ज्ञात्यांगु त्वा:

ऐतिहासिक लायक

नेपा: एकीकरणया नामय् पृथ्वी नारायण
शाहया फौजं आक्रमण याःगु इलय् पन्तिइ नं
छ्यातःधंगु देयया रूपय् विकास जुगाच्चन्दे धुक्गु
खः। लिङ्छिकोकालीन शाशक जयसिंहराम

तिक बिभागित वशु मान्यता व्य्लानु खः
धाइ। उक्तं तःच्चः जुइवं पद्यय् यंकेमा:गु
चलन आः तक नं दु। अथे हे पन्तिइ दुहाँ वनेगु
मू ध्वाखाँ दुने सीम्ह यके मार्जित धिङु मान्यता
आः तक नं दु।

खः धका: गुलिं गुलिंसिनं धायगु याना वयाच्वंगु तः भुखाचं छुं हे मर

तु । अले पन्तिहङ् पृथ्वी नारायण शाहया फौजं
त्याके धुंकाः पन्तिया फुक्क अभिलेखत छवपय्
यंकं च्याका छ्वःगु धाइ । उकिं पन्तिया खास
इतिहास मदु धकाः तकं धायगु याना च्यंगु दु ।
अथे जूसां पनिड धा:सा लायकू दु । लायकू
जापामा रस्तावाटा गापामा ज्ञा ज्ञापान्तिहङ् ।

उत्तरण्डनया इवलयू पनिया लायकू लागायू
लायकूया जग, देगः, चुक लुयावःगु दुसा व
वस्ती अर्थात दरवार क्षेत्र इशु थनि ७ सय दं
पुलाएँगु खः धकाः धायू यानाच्चंगु दु। लायकू
लागायात स्थानीय ममूत्युख्सं किसि गः धकाः
नं धायू याना वयाच्चंगु दु।

मन छँय सिड मजिउग चलन

ਪਾਨਿ ਅਜੁਚਾਇਸ਼ੁ ਛਾ ਚੁਲਨ ਦੁ ਮਨੂ ਛੱਧ
 ਸਿਇ ਮਹਿਝੁ। ਮਨੂ ਜਵ ਤ:ਚਵ: ਜੁਇ ਅਭਲੇ ਘਾਟਯ
 ਅਰਥਾਤ ਦਿਪਯ ਯੰਕੁ ਯਾਇ। ਛੱਧੁ ਮਨੂ ਸਿਕੇ ਕਿ ਵਿਡ
 ਮਜਿਤ ਧਾਇਗੁ ਮਾਨਤਾ ਦੁ। ਨਾਥਾ ਤ:ਧੰਗੁ ਲਵਯ
 ਕਵਾ ਯਕਵ ਮਨੂ ਸੀਗੁ ਘਟਜਨਾ ਜ੍ਯੂ ਅਲੇ ਅਭਲੇ
 ਸੀਪਿੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਯੁਧ ਦੁਖ ਬਿਤਾਉਲੰ ਮਨੂ ਛੱਧੁ
 ਸਿਕੇ ਬਿਇਮਾਜਿਤ ਧਿਝੁ ਮਾਨਤਾ ਬਲਾਂਗੁ ਖ: ਧਾਇ। ਤਿਕੋਂ ਤ:ਚਵ: ਜੁਇਵ ਦਿਪਯ ਯੰਕਮਾ:ਗੁ
 ਚੁਲਨ ਆ: ਤਕ ਨੰ ਦੁ। ਅਥੇ ਹੈ ਪਾਨਿਇ ਦੁਹਾਂ ਵੰਨੇਗੁ
 ਮੂ ਧਖਾਂਖਾਂ ਦੁਨੇ ਸੀਮ੍ਹ ਯੰਕੇ ਮਜਿਤ ਧਿਝੁ ਮਾਨਤਾ
 ਆ: ਤਕ ਨੰ ਦੁ।

जिल्ला नाप स्वानाच्युगु जिल्ला धइगु काप्रे
खः । काप्रे जिल्लायू नं वंगु बैशाख १२ गते
वःगु तःभुखाय अले अनं लिपा बैशाख २
९ गतेया लिमुखाय अर्थात पारकम्पं याना
यक्व है क्षति जूगु खः । अथे तःभुखाय व्यया
स्वनिगलय जक मधु स्वनिगलं पिने नं यक्व
है नेवा: वस्ति वस्तिइ क्षति जूगु खः । यक्व
है मनूत सीणु खः । अले यक्व है छें दुना वंगु
खः । भौतिक संरचना क्षति जूगु खः । यक्व
है सम्पदात नं क्षति जूगु खः । तःभुखाच्यु याना
यक्व है नेवा: वस्ती पुनः निर्माण यायमाःगु
अवस्था तकं वःगु द ।

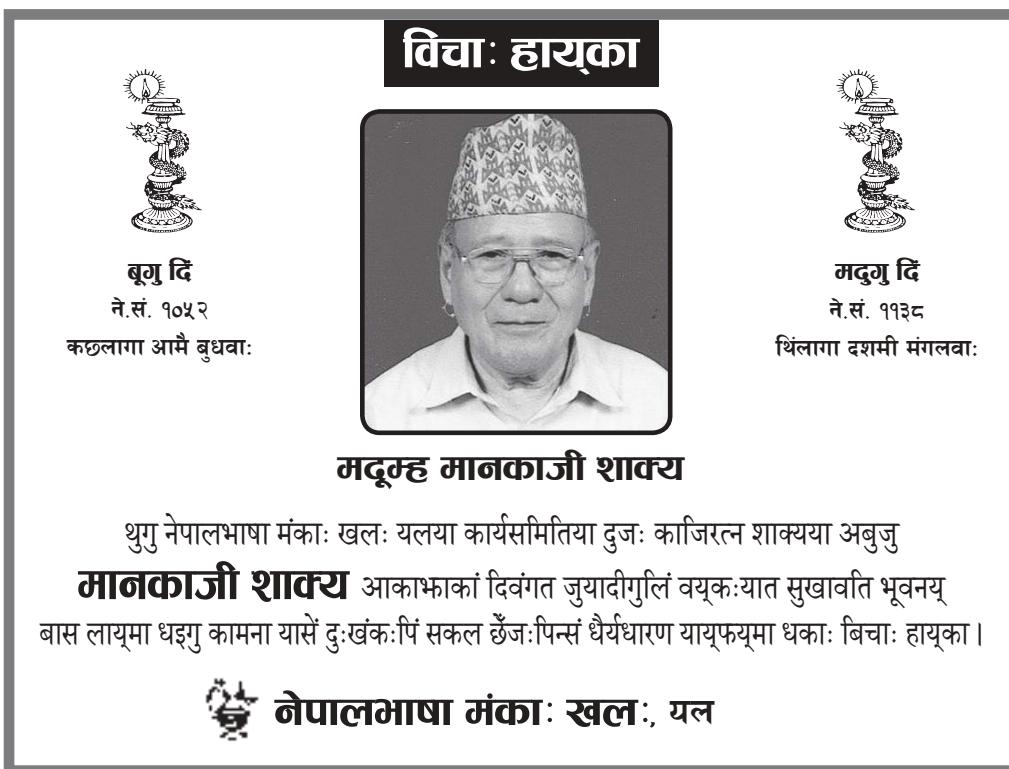
तःभुखाय नाप स्वाका नेवा: वस्तीयात
स्वयगु इवलय् स्वनिगःया किपू धशु तसकं
क्षति म्हो जक जुझु वस्तीया रप्य नालातःगु
दु । ९० सालया तःभुखाय ब्वःगु इलय् छखा
हे हेँ दुना मवःगु किपू खः । किपू धशु छगः
त्वयह्या द्यःने चंगु नेवा: वस्ती जुया भुखाय
या ल्यार्य सुरक्षित थाय कथ नाला वयाच्चंगु
खः । तर थुगुसी तःभुखाय ब्वया किपुलिइ
नं छ्यु दर्जनं मल्याक छेँ दुना चंगु दु । छुं छुं
सम्पदात नं क्षति ज्ञू दु । अयनं मेमेगु नेवा:
वस्तीया तुलाय किपुलिइ धाःसा म्हो जक
क्षति ज्ञू खेने दु ।

तःभुखायया कारण किपुलिइ गुलि म्हो
क्षति जुल व सिवें नं म्हो क्षति अर्थात छ्यू कथं
क्षति हे मज्ञू नेवा: वस्ती खः पन्ति अर्थात

पनौरि। ऐतिहासिक नापं सांस्कृतिक रूपं तसकं
महत्वपूर्णगु पनिङ् थुगुसी तः भुखाय् ब्वःया
छवा हो हें छें आयथा छ्या तकं कुरुं मवःगु
खः। भुखाय् ब्वःगु धकः स्थानीय नेवा: तयस्
महसूस ला यात तर मानविय नापं भौतिक क्षति
मजू। दुना वइ थें च्वनाच्वगु नापं बाखा हें दुना
वयाच्वगु तकं कुरुं हें मजूगुलिं बास्तव तः भुखाचं
पनिङ् हें हो मजू धकः धायफडग अवस्था द।

द्वागः हे ल्वहंया वस्ती

पन्ति धशु छाः हे ल्वहंया द्यःने च्वंगु
वस्ती खः धाइ । आः तक नं खुमिया सिथय्
स्वल धाः-सा नं ततःगःगु चट्ठन खेन दु । अले
पन्ति वस्तीइ हे अज्जःगु चट्ठन दु धाइ । उकिं
तःभुखाय् ब्लिङु इलय् नं अन खास हे क्षति
मजूगु खः धाइ । भ्राभीवदतर्सं तक उगु खेयात
स्वीकार याना वयाच्चंगु स्थानीयावासीतयुगु
दावी दु । अथे जुया हे जुझ ९० सालया
तःभुखाय् अथे हे ७२ सालया तःभुखायया
इलय् नं पन्तिइ छ्याहे हेँ दुना मवःगु । पनौति
आः ल्वहतय् विकास ज्यु वस्ति जुया थुगु
लागाय् धिकि चलेयाय् मजिउ धाइगु मान्यता
दु । न्हापा कर्को नागाराजां युद्ध याःगु इलय्
पन्तिया धिकियात तक नाग याना युद्धयोकाः
त्याक्षु न्यकं बाखें दु । उकिं पन्तिइ धिकी चते
यात धाःसा धिकीइ हे नाग च्वाना च्वनी धकाः
आः तक नं धिकी चते म्याःग मृः धाह ।

लहना

LAHANA WEEKLY

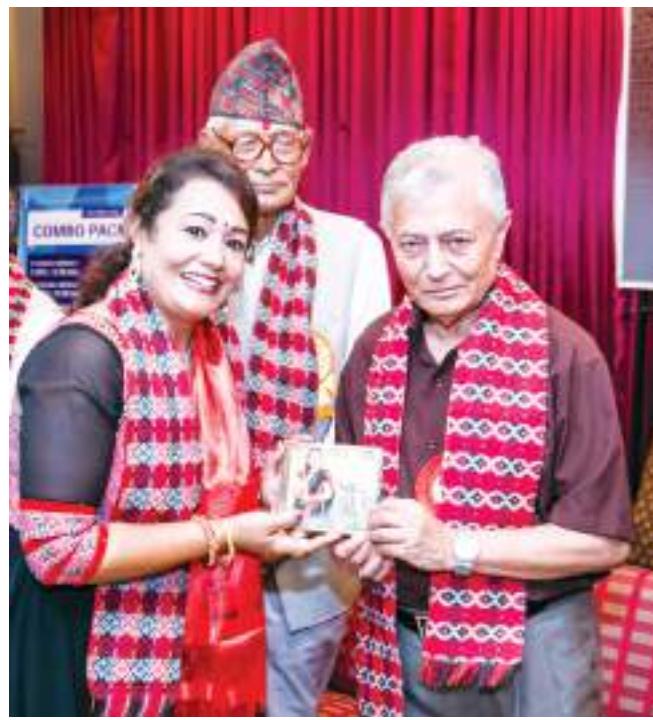
रोजी डंगोल श्रेष्ठ

किपा: राजभाइ सुवाल

Golden Diamond
& Jewellery

हथात्वा: यल-१२, नेपा:
फोन: ९८५०८८१६२२, ५५३१२५०

नाम	:	रोजी डंगोल श्रेष्ठ
बुद्धि	:	२०३२ पुस १३
माँ	:	ज्ञानीया डंगोल
अबु	:	शेरबहादुर डंगोल
जहान	:	बालचन्द्र श्रेष्ठ
शिक्षा	:	बिबिएस, बिए (म्युजिक) व एमए (म्युजिक) ब्वनाच्चंगु
सम्मान	:	ओएस नेपाल अवार्ड (नोमिनेशन) मेची महाकाली अभियान रेयुकाइ नेपाल
प्रेचा	:	अम्नीपरिक्षा (नेपाली) यचुगु सर्ग: (नेपालभाषा)

‘जि अन्तराष्ट्रिय कवि मखु पिश्वाढी कवि खः’

साहित्य धड्गु राजनीति मखु अथेसां थुकी नं पक्ष विपक्ष
दु धाई थव खेय छिगु छु बिचाः दु ?

खः साहित्य धड्गु राजनीति मखु । थव पक्का खः ।
जि राजनीतिया बिद्यार्थी व साहित्यया ह्यमि नितां खः ।
प्रकृतिया इतिहास वर्णन जुडबलय बरोबरी भाव पिज्जः
थें खेनेदुसां साहित्यकारपिन्न राजनीति क्यैच्यातकी
राजनीतिया स्वभाव कथं हे पक्ष प्रतिपक्ष थें खेने दया वड़ ।
गणे प्रगतिशील व लोकतान्त्रिक विचाः कथं हे साहित्यय
नं भू सिड दया पानावःगु वाः चाय्के फड । साहित्य व
राजनीतिया भाय् नं भचा पाः । साहित्य, कला, विम्ब
प्रतीक, तुलना याना अप्रत्यक्ष नुगः खैं व्ययुगु कुतः जुझासा,
राजनीतिइ तरक दसि इतिहास आदि बःकया समस्या
समाधान यात्र स्वइ । समयानुकूल विचाः त प्वकाः थी
थी कथंया कानून दय्का व्यवहारय् छ्यला: यंकेगु कुतः
यानाच्वनी । माला हे वन धाः सा मृत्युदण्ड तक न बिड ।
तर साहित्यकार तयसं उच्चःगु कानून दयके फडमझु ।
व हे छम्भ व्यक्ति, गुम्ह साहित्यकार नं खः, राजनीतिज्ञ
नं खः । इमिसं हे धयाच्वनी-राजनीति शौचालय खः
सा साहित्य भोजनालय खः । अथे धाधां नं न इमिसं
न राजनीति हे त्वःती न त साहित्य हे । न्ह्याःगु धाः सा
राजनीतिया नियन्त्रणय् सकल जनतायात तइ च्वने हे
माली । नियन्त्रणय् मच्चंसा कारवाही याइ । साहित्यय
उज्जःगु कथंया कारवाही मयःपिन्त यायफ़इमझु । केवल
भावनात्मक कथं जक बिचाः प्वकाः च्वनी । वास्तविक
अर्थय् जीवन सुथां लाकेत साहित्य व राजनीति नितां माः ।

छि छम्भ अन्तराष्ट्रिय कविया रुप्य नेपालभाषा
साहित्य ख्यलय् धिसिलाना च्वनादीम्ह व्यक्तिन्व खः ।
छिन नालाच्वना दी थें अन्तराष्ट्रियवादया औचित्ययात
सुचना व संचार जगतं ग्लोबल गां याना व्युगु अवस्थाय्
उकिया महत्व अभ नं दिन कि मदय् धुक्ल छु थें
च्व छितः ?

थव न्ह्यसः आःतक सुनानं मतःनिगु न्ह्यसः छिन
तप्यकं न्यव्यवायादिल । जिं थैं तक्क ज्वना वया च्वनागु
मूःगः धड्गु विश्ववाद हे खः, अन्तराष्ट्रियवाद मखु ।
हलिया उत्पातं निसें जल थलय जीवन्तुया इतिहास
पुइका वातुवाला बनेलय, मनु हे सृष्टि मजूगु इलयु नं
थन ततधिकःपि जनतु डायनोसोर थेजाःपि दय्युधुक्ल
नं नष्ट युवावन । थैं भीसं खना च्वनागु प्राकृतिक लः,
जीवाणु उबते हे दय धुक्ल । थव फोसिलस्या आधारया
बःकया ऐतिहासिक पुरातात्विकवेता तयसं तथ्य खैं
पिकाय् धुक्लुर्हाली भीसं धुक्ले फत । उगु अवस्थाया यक्व
कालान्तर लिपा तिनि मनूया सृष्टि थीशी चरण जुया
बुलुहु वल । उबले तक्क नं मनू जंगली अवस्थाय् तिनि ।
इमिके आवश्यकतानुसार बुद्धि विकेक दयावल । स्वार्थ,
लोभ आदि दया वः लिसे हरेक वस्तुया नामाकरण याना
धर्म राज्य सिमाना आदि दय्का हल । मनूयसं विकासया
नाप नाप विनासा नं याय् सय्का हल । गुकिया लिल्चः कथं
थैया चरम उन्नती व विकारात्या अवस्थाय् भी थन ।
थथे अध्ययनया क्रम कथं न्हापा शुरुइ न हलिमय् राष्ट्र
अन्तराष्ट्र दु, कन्हय नं दइमझु धका बालाक वाः चाल ।

१९४५ स निगु विश्वयूद्ध जुडुका संयुक्त राष्ट्र
संघ स्थापना जुल । संयुक्त राष्ट्र संघ दुने थैंकैन्ह्य निसल
मयाक स्वतन्त्र राष्ट्र दु । इमित अस्तित्वय् तुं तया विश्वयात
न्ह्याकेगु ज्या अन्तराष्ट्रियवाद खः सा जिं महंका च्वनागु
विश्ववाद विद्यामन संयुक्त राष्ट्र संघ चीका लागाविहिन
एकल विश्व दयका हलिं न्यक्या जनताया सेवा व
कल्याणया नितां सकल विश्ववासी मंका: राज्य, विश्व
सरकार तयार यायगु खः । उकिं थैं गुलिखे मछानाच्वंगु
जीवन व जगताया समस्याय् क्वातुकक धिसिलाक
समाधान हया हलिं छुर्हिलं स्वर्गं तुलय यायफ़इ, जुडफ़इ
धड्गु भाराय्यंगु आशाः हे जिं थतः मुक्कं विश्ववादया लैंयू
लःल्हाना वयाच्वनागु खः । जिं इलय व्यलय्याथी भाय्
या पत्रिका अनलाइन अर्थात संचारजगत्य थःगु नुगः खैं
तया वया च्वनागु खः । थथे बिचाः प्वकाः वयागु सिड
दय्का बिसं २०३७ साल पाखेया गं पत्रिका पाखें कविता
जुया पिरंगु खः- देश तज्ज्यायमा, राष्ट्र पंद्हुइमा विश्वया
जनता छम्भ हे जुझाः-थव बिचाः गुगु नं मपाइँवाद मखु ।
मेलोमेनिया आराजकतावाद युरोपियन विचाः आदि थैं नं
मखु । थ्वला पूर्वीं मनूयसं पाखें दिनगु समझदारी पाखें
पिदनिगु अत्यावश्यकीय व्यावहारिक चाहाना जक खः ।

थ्वला विश्व कल्याणया नितां तसकं सतिहुगु स्वापू द्यू
अभियान न्यायाका आज्जु हे थ्वकेगु लैंपु जक खः । उकिं
हलिंवादया आवश्यकता, औचित्यतायात सुचना व संचार
जगतं जक ग्लोबल गां यानाव्युगु मखु । लागाविहिन जुया
हे विश्वसरकार हे ह्यमाःगु महत्व औचित्य उतिकं क्यना
च्वंगु हे दिन ।

नेपालभाषा साहित्यया लागा तसकं क्यकुंगु अवस्थाय
दु धाई । थव खैं नेपालभाषा साहित्य नखःलय न छ्मह
निम्ह वक्तात्ययं धयादिल थव खैं छिगु छु बिचाः दु ?

जिं स्वय् नेपालभाषा साहित्यया लागा क्यू
कुंगु हे अवस्था जिं खैं । न्ह्यागुलिं भाषाय् नं
स्तरियता, अस्तरियता साहित्य ला दया हे च्वनी ।

साहित्ययात व्यक्ति जक मखु गाज्य व जनस्तरं गुलितक
व्याहाली याह, उकिं नं पाइगु खः । अले च्विमिया अध्ययन
व बुद्धि विवेकनापि कल्पना व प्रस्तुतिया हुनिं तव्यः तःचाः,

तःगा: याना व्ययुगु मिखां नं लागा क्यकुं कि चककं
अनुभूत यायफ़इ । भीगु भाषाय् चित्तधर हृदय, सत्यमोहन
जोशीनिसे क्या आपालं च्वजाःपि, नांजाःपि मदुगु मखु ।

स्वाध्ययन कथं जिं नं भिजन तःब्या
तःचाः याना स्वयाबले ल्याःचाः तया

हे जिं हलिया हे थी थी समस्याय्
बुत्तुबुला यथार्थ व व्यबहारयात क्या
थीथी चिनाखैं बाखैं च्वखैं थीथी पत्र
पत्रिकाय् थीथी भावं पिथनागु दु ।

इमि नं माःगु च्वन्यागु अवस्था जुल धाःसा नेवा: साहित्य
नं सुं स्वया नं म्हो मजुझु खैं धुक्क च्वसां जिझुकल ।
गुगु प्रयत्नरत हे खने दु ।

भीगु भाषाय् चित्तधर हृदय,
सत्यमोहन जोशीनिसे क्या आपालं
च्वजाःपि, नांजाःपि मदुगु मखु ।
स्वाध्ययन कथं जिं नं भिजन तःब्या
तःचाः याना स्वयाबले ल्याःचाः तया
हे जिं हलिया हे थी थी समस्याय्
बुत्तुबुला यथार्थ व व्यबहारयात क्या
थीथी चिनाखैं बाखैं च्वखैं थीथी पत्र
पत्रिकाय् थीथी भावं पिथनागु दु ।

मगत दास श्रेष्ठ

कवि

हे धया वयाच्वन । छुं अध्ययन मयासें हचुवाया भरय्
धयाव्युगु जुया व गिजय् यायगु खैं खः थें जुयाच्वंगु नं
तःदैं हे देत धायमाला ।

साहित्य स्वप्रचार जक मखु, महत्वाकांक्षी जुया
थ्यक नं च्वयाच्वपि नं दु । इमिसं काइगु लागा हालिं
न्यक्या निति जुया बिझु खःसा, हलिं कल्पयाणया निति
हे तर्कपूर्ण साहित्य न्यायाका च्वंसां, स्वप्रचार धाःसा
यासां वइत भीसं नालाः काय् माःथैं च्वं । क्या आत्मरती
व्याच्वंगु खेनेदुसा वं प्वकिगु बिचाः यदि वहुजन हिताय,
वहुजन सुखाय् खने दिङु जुसा भन हे बालाइ । वया निति
आत्मरती जुड तर मेपिनिगु लागि कल्पयाकारी जूसा
अज्जःगु साहित्ययात लसकुस याय् सय्केमा भीसं । तर
आत्मरतीया नाम्य मेपिनिगु स्वयाका वनीगु जूसा अन विरोध
न यायां यंके सय्केमा फ्यूकेमा । सुयागु अधिकार नहन्
मजुइक थःगु अधिकार छ्यलेगु मानव अधिकार खत ।
उकिं व साहित्यकार काइगु आज्जुं मेपिनितः नं लाभ
जुयावंसा वैतः भीसं नं थः नालाः लसकुस यायेमा: । थुगु
कथं न्यज्याइबले गुगु व्यापकता व्यापकता
भित्तिचा हे बिचाः मयासें यःथे यानावन धाःसा वया
हविगत ध्वगिक्क स्वया वनेफु ।

थैं कन्ह्य छम्भ कवि निर्देशक अथवा न्यायाधीश जुड
मज्जु धाई । बैचारिक मन्थनयात लागि कविताय् स्पेस
द्यमा धाई, छिगु छु बिचाः दु ?

खः

कविताय् जक मखु साहित्यया मेमेगु विधाय् नं
स्पेस द्यमा । छायकिं च्वसु ईव्यः कथं थास्य लाः कि
मला: व ल्ययुगु ज्या पाठकं याइ । विशेष समालोचकं खनी
धाई । नियप्तक पुर्वाग्रह रहित जुल धाःसा व स्पेस नं पायछी
थास्य लाना भः भः धया बालाइ । व हे खैं लिपालिपा
थ्यक नं नजिर जुया बालाःगु सन्देश वियाच्वनी । वयाके
साहित्यकार कवि निर्देशक अथवा न्यायाधीश जुडगु क्षमता
हे दुम्ह जूसा वया गु निर्णय हे क्वातुगु क्वःजिमा जुड ।

उकिं कवि च्वयम् थः च्वमिं जक मखुसे पाठक
समीक्षक नं जुयाविडःसः म्ह जूसा वया गु चिनाखैं ध्वय् हे
मप्यक्या चिनाखैं जुड । छुं कथं नं कुर्खिने थाय् दिमखु ।
माला हे वन धाःसा कवि नं अदालत वा कठघारय् च्वना
समस्याया सामना याय् फ्यूकेमा । उकी याःपहः वयके
मज्जु । हिम्मत याना बिझु लिसः हे कन्ह्य विपि कविपिन्त
बल्लागु लिधंसा जुयाविडः ।

नुगलय् दु तर म्हुइ मवइच्वंगु बाय् धाय् मास्तेवःगु
तर धाय् मफ्याच्वंगु खैं त दुसा छम्भ अन्तराष्ट्रिय
विषययात क्या कविता च्वय्गुलि नुगः क्वसाम्ह
कविया नुगः कथं उलादीत इताप याना ।
नुगलय् दया नं म्हुइ मवइच्वंगु बाय् धाय् मास्तेवः
धाय् मफ्याच्वंगु खैं त नं ध्वय् हे दिङु जुयाच्वन ।
व थी थी समयया लक्ष्यता कथं ला वनिगु जुयाच्वन ।
उबले अर्थात बिसं २०३७ साल पाखेया गं पत्रिका पाखें कविता
जुया पिरंगु खः- देश तज्ज्यायमा, राष्ट्र पंद्हुइमा विश्वया
जनता छम्भ हे जुझाः- थव बिचाः गुगु नं मपाइँवाद मखु ।
मेलोमेनिया आराजकतावाद युरोपियन विचाः आदि थैं नं
मखु । थ्वला पूर्वीं मनूयसं पाखें दिनगु समझदारी पाखें
पिदनिगु अत्यावश्यकीय व्यावहारिक चाहाना जक खः । तर मनू खः ।

मनू

भृषण भोमिया निग् सफ् पितब्बज्या

यैं । जनमत प्रकाशन भोंतया
पिथनाय् म्हगः शनिवा: भूषण
भोंमि श्रेष्ठया 'लुकुबीत्यंगु निभा'
उपन्यास व मिला (बाखं मुना)
निगू सफू पितव्यज्ञा मायने पुचःया
वसालय् भोंतय् जूगु दु । ज्याइवलय्
मुंज्या नायः कथं जनमत वाङ्मय
प्रतिष्ठानया नायः मोहन दुवाल,
मूपाहाँ संस्कृतिविद् ज्ञान काजी
मानन्धर, बिरेषपाहाँ नेपालभाषा
केन्द्रीय विभागया पुलांम्ह प्रमुख
प्रा.डा. चन्द्रमान बजाचार्य, जनमत
बाटिकाया संयोजक सूर्य प्रसाद
लाकोजु पाहाँ कथं नेपाल रेडक्स
सोसाइटी काप्रेया नायः रघुवर प्रधान,
नेउबा महासंघया सदस्य सुरकृष्ण बैद्य,
काप्रे क्याम्पसया लम्बोडर कायस्थ,
पत्रकार रमा कर्णीजित, भाषासेवी हरि

प्रसाद श्रेष्ठ, नेवा: सूचना केन्द्रया
 कर्जि राजेन्द्र रवित लगायतपिन्स
 ब्वितक्यादीगु खः ।
 मायने पुचःया कर्जि नार्प
 च्वमि श्रेष्ठ लसकुस न्वचू जनमत
 वाटिकाया कर्जि लाकोजूं भित्तुना
 न्वचू तयादीगु खःसा, मूपाहाँ मानधर्म
 सफू पितब्बज्या यानादीगु खः ।
 न्वचू तयादीगु इवलय् प्रा.डा.
 बज्जाचार्य 'लुकुबीत्यंगु निभा:'
 सफुतिइ माओवादी जनयुद्धबारे
 च्वयातःगुलिं सकल नेवाःत नार्प गैर
 नेवा: तयुर्सं न स्वयेहेमा:गु उपन्यास
 ज्युपुलिइ बहियादिसे थुगु सफुति छुं
 न्त्यसः ब्बलंकाब्बगु दु, अथेजुया:
 जिम्मेवार माओवादी नेतात्युर्सं
 नेपाली जनतायत ध्वाथुइक लिसः
 बिइमा:गु खँ नं न्त्यथना दिल ।

वास..

জুগে কথে মেগু চর্চায়া প্রদেশ জুয়াচ্চংগু
ধইগু ২ নম্বর প্রদেশ খ:। থুগু প্রদেশয়া
প্রত্যক্ষপাখে মুক্কং ৬৪ সিট মধ্যে সংঘীয়
সমাজবাদী ফোরমপাখে ২০, রাষ্ট্ৰীয় জনতা
পার্টীপাখে ১৫ সিট ত্যাকূণু দু। অথে হে
এমালে ১২, মাওবাদী কেন্দ্ৰপাখে ৭ ব ছহ্ম
স্বতন্ত্ৰ উম্পেডবৱৰ তকং ত্যাগু দু। অথে হে
থুগু প্রদেশয়া সমানুপাতিকপাখে কাণ্পৰ্সং ১১,
রাষ্ট্ৰীয় জনতা পার্টী ১০, সংঘীয় সমাজবাদী
ফোরমপাখে ৯, এমালে ৭, মাওবাদী কেন্দ্ৰ ৫
ব নেসস পার্টী ছাগু সিট ত্যাকূণু দু। ২ নম্বৰ
প্রদেশযু মুক্কং যানা ১০৭ মহ সদস্য জুড়সা
উকিয়া নিতি বহুমত ল্যাখ স্বল ধাঃসা
সংঘীয় সমাজবাদী ফোরম ব রাষ্ট্ৰীয় জনতা
পার্টীয়া মুক্কং যানা ৫৪ মহ দই। ব্ব ধইগু
বহুমত জুল। উকিং ২ নম্বৰ প্রদেশযু সংঘীয়
সমাজবাদী ব রাজপায়া মংকাঃ সৱকাৰ গঠন
জুড়ু অবস্থা দু।

समावेशी...

अथे हे दबूया न्वकू सुरजवीर बजाचार्य
ज्याभवलय पत्रकार कलाकारपिण्डगुपाखें
सांगितिक बंज्या यायुग तयारी जुज्याच्चंगु
दु धयादिल । मेम्ह न्वकू नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठं
नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया दुः:पिण्डगु
टेलिफोन डायरी पिकायुग निर्तं माःगु कर्थं
तयारी जयाच्चंग खं कनादिल ।

दबूया केन्द्रीय सल्लाहकार राजु शाक्य, विजयरत्न अशंबरे लगायतपि सहभागी जुयादीगु ज्याभ्वलय् केन्द्रीय छ्याज्जे केको मानन्धरं फुक्क संचार माध्यमलिसे सहकार्य याना प्रचार प्रसार याना वनेगु मिडिया फेफिलया तयारी कथं थीथीया जिल्लाय् मुँज्या च्वनेगु भूवलय् आयाकन हे चितवन जिल्ला कचा व धारिडं कचाय् तक बना केन्द्रीय नेतृत्वं सहलह ब्याकी धाःगु दु।

नेपालभाषा एम.ए.स उत्कृष्ट छात्रापिंत लाकौल सिरपा लःल्हात

यैँ । नेपालभाषा एकेदमिया संस्थापक
एवं न्हापाम्ह कुलपति, वरिष्ठ साहित्यकार
कवि वै कुण्ठप्रसाद लाकौलया नामं
नीस्वनातःगु वैकुण्ठ लाकौल सिरपा ने.सं.
११३७ या निर्तिं वरिष्ठ च्छमि ज्ञानकाजि
यिं मानन्धरयात लःल्हाःगु दु । वि.सं.
२०३९ सालय् नीस्वंगु वैकुण्ठ लाकौल
सिरपा थ्व गुक्वःगुखुसिद्ध लःल्हाःगु खः ।

अथेहे, नेपालभाषा एम.ए. तगिमयू
मिसापाखे उत्कृष्ट, ल्यू व लियांल्यू ला: पिंत
छीसिंकर्थ बींगु यानावयाच्चंगु चैन लाकौल
सिरपा, तारा लाकौल सिरपा व रजनी
लाकौल सिरपा न लःल्हाः गु दु। वैकृण्ठ
लाकौलया तरिमयूजुर्पि चैन लाकौल
व तारा लाकौल व तःधिम्ह भौ रजनी
लाकौलया नाम थुर्पि सिरपा नीस्वनातःगु
खःसा सिरपाय् दसिपौलिसें नगद सिरपा
छीसिंकर्थ फिद्धुः, न्हयद्धुः व न्याद्धुः तका
तयातःगु दु। ने.सं ११३६ य मिसापिंपाखाँ

उत्कृष्ट जुयादीम्ह मयजु दीपा महर्जनयात
चैन लाकौल सिरपा, सर्विना शाक्य व
लियांल्यू ला:म्ह लक्ष्मीदेवी महर्जनपिंत
छासिकथं तारा लाकौल व रजनी लाकौल
सिरपा, ने.सं. ११३७ य् मिसापिंपाखे

उत्कृष्ट जुयादीम्ह श्रृष्टि श्रेष्ठ, ल्यू ला:म्ह^१
नानीहिरा प्रजापति व लियांल्यू ला:म्ह^२
मोहनदेवी महर्जनपिंत न छासिकथं चैन
लाकौल, तारा लाकौल व रजनी लाकौल
सिरपा लःल्हा:गु दु।

बूदिंया भिंतुना म्ये कासा न्ह्यात

यैँ । पेजथ्री नेपालभाषा वाःछिपौपाखें
 बूदिया भिंतुन्ना म्ये कासाया घोषणा याःगु
 दु । थुगु म्ये सुरजवीर बजार्चार्य मंगलधूनया
 लसय् च्वया: हालादीगु खः । जुगल
 डंगोलया संगीत संयोजनय् तयार जगु थुगु
 म्ये थौकहे अतिकं लोकं ह्वानाच्यगु दु ।
 थुगु म्ये अभ्यक्तः सिन्न न्यनेमा, बूदिया सांग
 बीबलय् व हानाज्याइवलय् थ्येमा, न्यकेमा,
 हालेमा, हायेकेमा धइगु तातुनां थुगु म्येया
 कभर (ट्रायाक्यथःगु सलं हालेगु) कासाया
 ग्वसा: ग्वयागु पेजथ्रीया दर्शनवीर शाक्यं
 कनादीगु दु ।

नेवा: तजिलजिया रसं प्याःगु थुगु
म्येयत अझ ब्यापक यायेगु तातुनां गोल्मा
कम्पनी प्रा.लि., आर्टीम्यूज रेकर्ड ड
स्टुडियो घावाहालिइ थुगु म्येया कभर
म्ये कासा न्ह्याकूङ ख:। थुगु कासाथ्
कासामिपन्स थःगु सलय् बूदिया भिंतुना
म्ये हाला: मोबाइल भिडियो रेकर्ड याना:
YouTube बाय् Facebook य् अपलोड
याना:लि उकिया लिङ्ग फे सबुक पेज
Budinya Bhintuna Mye Kasa -<http://www.facebook.com/Surajbir123/> य् अपलोड यायेखत कासामिकथं
ना दुथ्याइ । उकी आधिकारिक नां, थायबाय्
व फे सबुक आइडी नं दुथ्याकेमा:। इफेक्ट
दुगु म्ये दुमथ्याइगु लिसें नियम अख: गुणु म्ये
दुथ्यात धाः सा उकियात थुगु कासां पितनेगु
नं ग्वसा: खलकं धाःगु दु । बूदिया भिंतुना
म्येया लिरिकल (शब्द सहित) भिडियो
व काराओके ट्र्याक Songs Nepal पाखें
YouTube व Budinya Bhintuna Mye
Kasa -<https://www.facebook.com/Surajbir123/> फे सबुक पेज य् नं
अपलोड जुआच्यंगु दु । ट्र्याक जक मखः से
गुणु बाजं थाना: हाला रेकर्ड भिडियो
अपलोड जूगु नं मान्य जुइगु ग्वसा: खकलं
कंग दु ।

माघ ८ गते तक दुथ्याःगुण्ये दथुइन्हाप
ला:म्हेसित जुगल डंगोलया लयु व संगीत
संयोजनय सुरजवीर बज्राचार्य च्चवादीगु
म्हे छ्यु आर्टोम्युज रेकडिङ्ग स्टुडिओ रेकर्ड
यानाबींगु व गोल्मा कम्पनी प्रा.लि.पाखें २४
इञ्चया चेज लिड टिभी देछायेगु नं न्त्यथंगु
दु। छ्यहसिंबें अच्चः बालापि म्हेहालामिपि
कासाय् लूसा निर्णयकपिनिगु वक्छिनाकर्थं
छ्यू कलेक्सन एल्बम है नं पिथने फड्गु
संगीतकार जुगल डंगोल कनादिलसा
यक्व स्वकुमिपिन्सं स्वःगु (views दुगु)
भिडियोयात नं सिरपा बींगु विषय सहलह
जयाच्चंग नं वयक्लं कनादिल।

चिनियाँ सिंघवान टोलीपाखे स्वास्थ्य शिविर

यैँ । सिंच्वान प्रान्तपाखे थ्यगु २०
म्हेसिया मेडिकल टोलीया प्रतिनिधि डा.
चेन चे नार्प नेपा:या १४ डाक्टर, नर्स व
स्वास्थ्य स्वयंसेवीया टोलीपाखे यत्र व
कांग्रे जिल्लाया थीथी गांम्यू सोमवार:निसे
६न्ह्युकं निशुल्क स्वास्थ्य शिविर जुड्यु
जग द ।

अरनिको समाजं आइतवा: छगु
समारोह यासें थुगु टोलीयात लसकुस
नार्प शिविर ज्याइङ्गःया जानकारी ब्यूगु
ख: । समाजया ग्वसालय धुलिखेलया
बडालगाम्य मसीर २५ व २६ गते, यलया
बाडेगाँ लाल्हाई २७ गते, लाल्हाई २८ गते,
प्यूटार गाम्य २९ गते व पुष्ट १ गते खोकनाय्
थुगु शिविर जुझगु ज्ञागु दु ।

ज्याइवः संसिद्धवान् प्रान्तिय सरकारया

प्रचलित नेपाल लिपिया आयप्स

यैः । थौकन्ह्य फेसबुक्य स्वल धाः सा
यकव हे नेवा: तयस्स थःपिनिगु नानिसे बिचाः
तकं थःगुहे भार्ष जक मखु थःगुहे लिपि तकं
तयगुयानाहःगुदु । अथे फेसबुक्य प्रचलित ने
पालितपि हे थःपिनिगु बिचाः व नां तयफुया
कारण धइगु आननद महर्जनया नेतृत्वय
युवातयगु छ्या पूचलं आयस्स दयकूर्मिलं खः ।
थःथःगुमोबाइल्य डाउनलोड याना प्रचलित
नेपाल लिपि च्यव्य जिङु कथंया व्यवस्था
जुगु दु । उकिं लिपांगु इत्य वया यकवसिया
फेसबुक्या वालय प्रचलित नेपाल लिपि
च्यातःगु खने दयाकःगु दु । वगु शनिवाः
जक नेपाल लिपि गुथिया घ्वसालय छ्या
ज्याभ्वकःयासे उगु आयस्या उलेज्या जुगु
खः । यैः लिपि गुथिया थःगु हे ज्याकुथिइ
जुगु उगु ज्याभ्वकःया मूपाहां नेवा: देय दब्बया
नायः नेशा ताप्रकार ज्यादीगु खः ।

